

mandssager i landsretterne. Som det fremgår af betænkningens side 58 ff, delte rådet sig ved vurderingen af dette spørgsmål i forskellige flertal og mindretal.

To af rådets medlemmer var af den opfattelse, at en regel, hvorefter alle domsmandssager – bortset fra enkelte sager af længere varighed – behandles af 2 landsdommere og 3 domsmænd ikke indebærer væsentlige retssikkerhedsmæssige betæneligheder. Disse medlemmer fandt det endvidere sandsynligt, at der ved gennemførelsen af en sådan regel vil kunne opnås en kapacitetsforøgelse ved landsretterne og dermed en nedsættelse af berammelsestiderne ved disse retter.

Tre af rådets medlemmer gav udtryk for, at der i hvert fald i de fleste sager ikke er væsentlige retssikkerhedsmæssige betæneligheder ved en nedsættelse af antallet af juridiske dommere i domsmandssager fra 3 til 2. På baggrund af nogle udtalelser fra landsretspræsidenterne om den arbejdsmæssige og administrative betydning af et sådant forslag fandt disse tre medlemmer ikke anledning til at foreslå en nedsættelse af antallet af landsdommere, der medvirker i den enkelte sag, men udtalte, at såfremt det måtte blive besluttet at gennemføre en nedsættelse af dommerantallet, bør det være den absolutte hovedregel, at der kun medvirker 2 juridiske dommere, således at 3 juridiske dommere alene deltager i sager af længere varighed.

Endelig var tre af rådets medlemmer af den opfattelse, at en nedsættelse af dommerantallet fra 3 til 2 vil betyde en betænkelig forringelse af retssikkerheden.

Med det formål at at opnå en mere hensigtsmæssig udnyttelse af landsretternes ressourcer og dermed bidrage til at nedbringe de lange berammelsestider, fremsatte justitsministeren den 22. februar 1984 et forslag til ændring af retsplejeloven, som bl.a. indeholdt forslag om, at det overlades til præsidenten for landsretten eller den han bemyndiger dertil, f. eks. retsformændene, at afgøre, hvorvidt der i de enkelte domsmandssager skal deltage 3 eller 2 juridiske dommere. Der henvises til Folketingstidende, Folketingets forhandlinger 1983/84, sp. 934, 1683, 6777 og 7084, tillæg A, sp. 1593, tillæg B, sp. 993 og tillæg C, sp. 547. På justitsministerens egen foranledning udgik denne del af lovforslaget dog under udvalgsbehandlingen.

8.3. Justitsministeriets overvejelser

Som det fremgår af afsnit 8.1., er der behov for at få iværksat foranstaltninger, der kan muliggøre en nedbringelse af berammelsestiderne ved domstolene.

Blandt de foranstaltninger, der kan komme på tale med dette sigte, vil det efter Justitsministeriets opfattelse være nærliggende på ny at overveje at nedsætte antallet af dommere i straffesager, der behandles i landsretten under medvirken af domsmænd.

En nedsættelse af antallet af dommere fra 3 til 2 i landsretternes domsmandssager vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke give anledning til betæneligheder i det helt overvejende antal sager. Ved en sådan ordning bevares det kollegiale system i landsretten, således at mere end én juridisk dommer medvirker, og samtidig frigøres en landsdommer til andre opgaver. Afholdelse af forberedende retsmøder i civile sager, jf. retsplejelovens § 355, domsskrivning eller deltagelse i behandlingen af andre sager kan nævnes som naturlige opgaver for denne.

I det – mindre – antal sager, der frembyder principielle tvivlsspørgsmål eller i øvrigt er af særlig karakter, bør der være adgang til at sætte domsmandsretten med tre juridiske dommere.

Et sådant forslag vil samtidig indebære en styrkelse af det læge element i strafferetsplejen. Således vil lægdommerne udgøre flertallet i de domsmandssager, der behandles i landsretten, ligesom tilfældet er i nævningesager og byretssager, der behandles under medvirken af domsmænd. Denne styrkelse kan afspejles i afstemningsreglerne, hvis det forudsættes, at landsdommere og domsmænd fortsat skal have én stemme hver. En afstemningsregel med dette indhold indebærer, at domsmænd ved afgørelsen af skyldsspørgsmålet og strafudmålingen, ligesom i byretten, også stemmemæssigt bliver overtallige. Den nævnte afstemningsregel bør samtidig suppleres med den retssikkerhedsgaranti for den tiltalte, at domfældelse for et forhold ikke kan ske mod de juridiske dommers stemmer. En sådan ordning vil have samme karakter som den dobbeltgarantiordning, der findes i nævningesager.

Den nærmere udformning af et sådant forslag overvejes for tiden i Justitsministeriet med henblik på i løbet af kort tid at fremsætte forslag om nedsættelse af antallet af juridiske dommere i visse landsretssager.

9. Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget har som nævnt til formål at gennemføre en revision af anklagemyndighedens struktur med henblik på at opnå en mere tidssvarende og hensigtsmæssig kompetencefordeling inden for anklagemyndigheden og dermed en bedre udnyttelse af anklagemyndighedens ressourcer.

Især forslagene om at begrænse klageadgangen i overensstemmelse med et to-instansprincip og om at